

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

**Directoraat-generaal Agro**  
Directie Dierlijke Agroketens en  
Dierenwelzijn

**Auteur**

## TER BESLISSING

**Datum**

1 september 2025

### Kenmerk

DGA-DAD / 100932735

RT 0000115352

**Kopie aan**

**Bijlage(n)**

1

nota  
TER BESLISSING

Beslisnota bij Kamerbrief 'Hoofddijnen  
Subsidieregeling extensivering melkveehouderij en  
Vrijwillige beëindigingsregeling'

### Parafenroute

| Service      | Used (%) | Not used (%) | Don't know (%) |
|--------------|----------|--------------|----------------|
| Mobile phone | 100      | 5            | 5              |
| Computer     | 95       | 10           | 10             |
| Television   | 85       | 15           | 15             |
| Radio        | 75       | 20           | 20             |
| Car          | 65       | 25           | 25             |
| Mobile phone | 55       | 30           | 30             |
| Computer     | 45       | 35           | 35             |
| Television   | 35       | 40           | 40             |
| Radio        | 25       | 45           | 45             |
| Car          | 15       | 50           | 50             |

## Aanleiding

In de brief 'Nederland van het slot' van 25 april 2025 is een maatregelenpakket aangekondigd met onder andere de Subsidieregeling extensivering melkveehouderij (hierna: Sem) en de Vrijwillige beëindigingsregeling veehouderijlocaties (hierna: Vbr). Op beide dossiers is in afgelopen maanden voortgang geboekt. Met de bijgevoegde brief deelt u de stand van zaken van beide regelingen met de Tweede Kamer.

## Geadviseerd besluit

U kunt de bijgevoegde brief ondertekenen.

## Kernpunkte

Subsidieregeling extensivering melkveehouderij (Sem):

- De Sem ligt sinds 29 juli jl. ter prenotificatie voor bij de Europese Commissie (hierna: Commissie). Voor het proces van (pre)notificatie moet rekening worden gehouden met een duur van vier maanden. Afhankelijk van eventuele vragen of verzoeken van de Commissie tot wijziging van de Sem, kan dit korter of langer duren. De Commissie heeft nog niet inhoudelijk op de prenotificatie gereageerd.

- Tevens heeft overleg plaatsgevonden met de zeven samenwerkende melkveehouderij organisaties<sup>1</sup> over de inrichting van de Sem. Zij hebben aangegeven positief tegenover de Sem te staan.
- De voorgestelde uitwerking van de Sem is als volgt:
  - Een driejarige looptijd, waarbij melkveehouders kunnen kiezen om tussen de 10-20% minder melk- en kalfkoeien te houden.
  - Het fosfaatrecht dat hoort bij het aantal melk- en kalfkoeien dat minder wordt gehouden, wordt volledig doorgehaald.
  - Het aantal overige graasdieren op het melkveebedrijf mag gedurende de looptijd niet toenemen en het areaal grasland mag niet afnemen.
  - Deelnemende melkveehouders ontvangen een jaarlijks bedrag voor de inkomstenderving per verminderde melk- en kalfkoe. In dit bedrag is de inkomstenderving die het gevolg is van het houden van minder dieren en het doorhalen van het fosfaatrecht verdisconteerd. Daarnaast is een vergoeding voor de transactiekosten meegenomen.
- Wageningen Social & Economic Research (WSER) heeft het bedrag van de inkomstenderving onderbouwd en berekend. Voordat dit bedrag publiek bekend kan worden gemaakt, is het van belang dat de Commissie deze onderbouwing goedkeurt.
- In het Commissiedebat Mestbeleid op 12 maart jl. heeft u toegezegd de Kamer te informeren over de gevolgen van deelname aan de Sem voor de natuurvergunning. Met bijgaande Kamerbrief doet u deze toezegging af.
- De sector werkt aan de uitwerking van de private bijdrage, waarbij mogelijkheden worden onderzocht voor het verstrekken van rentekortingen voor nieuwe duurzame investeringen in melkveebedrijven. Ook hierover blijft overleg plaatsvinden tussen LVVN en de sector.
- Parallel aan de (pre)notificatie wordt de uitvoering van de regeling voorbereid, zodat direct bij ontvangst van het goedkeuringsbesluit van de Commissie de publicatie en openstelling kan plaatsvinden. Het streven is om de Sem in het laatste kwartaal van 2025 te publiceren en open te stellen.

Vrijwillige beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Vbr):

- Met bijgevoegde brief informeert u de Kamer over de voorgestelde uitwerking van de Vbr:
  - Het doel van de regeling is het verminderen van de ammoniakemissie en bevorderen van natuurherstel.
  - Veehouders met melkvee, varkens, pluimvee, vleeskalveren, overig rundvee, geiten, vleeseenden en konijnen kunnen deelnemen.

---

<sup>1</sup> LTO Nederland, NAK, NMV, DDB, Agractie, Natuurweide, Netwerk Grondig aangevuld met NZO en ZuivelNL

- Veehouderijlocaties gelegen binnen 1000 meter rondom overbelaste Natura 2000-gebieden kunnen met voorrang aanspraak maken op de Vbr; toekenning zal plaatsvinden op basis van 'first come, first serve'.
- Bij resterend budget zal subsidie toegewezen worden aan veehouderijlocaties die zijn gelegen buiten 1000 meter van overbelaste Natura 2000-gebieden op basis van rangschikking (kilogram ammoniakemissie per euro subsidie).
- De Vbr kent een forfaitaire vergoedingssystematiek voor het waardeverslies van de productiecapaciteit, waarbij het subsidiepercentage nog nader moet worden bepaald. Hierbij is sprake van een afweging tussen enerzijds de inzet uit het hoofdlijnenakkoord om een ruimhartige regeling beschikbaar te stellen en het voorkomen van concurrentie met bestaande Lbv-regelingen anderzijds.
- Het laten doorhalen van het productierecht wordt marktconform vergoed (subsidiepercentage 100%).
- Het zal voor deelnemers mogelijk zijn om op aanvraag gebruik te maken van zaakbegeleiding.
- De Vbr kan niet sturen op verouderde veehouderijlocaties. Op grond van de steunkaders moet selectie van de doelgroep gebaseerd zijn op een onderscheidend milieucriterium (conform het doel van de regeling). Voor 'verouderde bedrijven' is geen onderscheidend selectiecriterium vast te stellen.
- U erkent dat beëindigingsregelingen impact hebben op andere schakels en betrokken partijen in een keten. Daarbij geeft u aan dat u hierover in gesprek blijft met de sectorpartijen, maar dat u geen oplossingen kan garanderen.
- Tevens geeft u aan dat landbouwgrond geen onderdeel is van de regeling, maar dat deelnemers geheel vrijwillig hun grond kunnen aanbieden aan de Nationale Grondbank tegen een marktconforme prijs.
- Ten slotte wordt het beoogde tijdpad geschetst tot aan de openstelling van de regeling.
- U sluit de brief af door aan te geven dat u het belangrijk vindt dat ondernemers zelf een keuze kunnen maken over de toekomst van hun bedrijf en perspectief nodig hebben. U geeft hierbij aan te blijven samenwerken met medeoverheden om dit perspectief te kunnen bieden.